

עורך „העולם הזה“ מספר על מה שהתרחש

באולם ומאחורי הקלעים של „המרי הפרלמנטרי“

„לכן, חבר יקר, זה נוגע לך. גם אם הצבעת בפעם שעברה בעד המערך או נגד“.

נאפוליון, המכדל ועוד

נאפוליון הגדול אמר פעם: „יותר קל להילחם נגד קואליציה מאשר בתוך קואליציה.“ הוא התכוון לומר: צבא הנשמע למפקד יחיד יעיל תמיד יותר מאשר צבא הסר למרות קואליציה, כשלכל אחד ממרכיביה יש אינטרסים שונים ובעיות שונות. כאשר יצאנו למאבק זה, פעלנו בתוך קואליציה רחבה ביותר. הדבר הטוב עלינו מוגן בזכות רבות. אבל הוא גם העניק לנו אפשרויות חדשות נמרצות.

בשבילנו, הפועלים מזה שנים במסגרת סיעתית-יחיד או סיעת-שניים, היתה זאת הזדמנות מיוחדת. בפעם הראשונה ניתן לנו ליוזם תמריצים של כוח פרלמנטרי גדול, להוכיח את יכולתנו במסגרת רחבה. תוך כדי כך התנסו בכל הבעיות הכרוכות בשיחוף-פעולה רב-סיעתי, כשיש להתחשב באפשרויות ובבעיות של סיעות שונות מאוד, החלוקות באופן קיצוני בדיעותיהן, ושגם בין חבריהן היו קיימים, בעבר, לא פעם יחסים מתוחים מאוד.

רומני שלאור נסיבות אלה הצדחנו לא כמעט, והוכחנו מידה רבה של גמישות, תושיה ויכולת להתחשב בזולת.

תחילה היה זה מועדון של שבע סיעות. עם החרפת המאבק סביב חוק גזילת העודפים, הצטרפו ל"ע למועדון. לבסוף נוצר שיחוף-פעולה בלתי-רשמי גם עם המפד"ל. אולם בין כל השותפים האלה ישנם הבדלים עצומים של אינטרסים, ואפילו של טמפרמנט. הוא התבטא גם בישיבה עצמה.

ל"ע היא סיעה קואליציונית, ולא יכלה להשתתף במעשים קיצוניים, כגון הכעת אי-אמון. גם הסיווג שלהם מאופק. בישיבה השתתף נסים אליעד באופן פעיל במאבק, אך איש מבין חבריו לא עזר לו באופן פעיל. גרדון האוזנר, למשל, לא קרא אף קריאת ביניים אחת.

אג"י ופא"י אינם בקואליציה, אך קשורים בה בחושים רבים. הם נקטו עמדה בלתי-תחשבת בעצם העניין, אך לא נטו למעשים קיצוניים. אנשי פא"י הסתפקו בנאומים מהוגנים, ובאג"י השתתף בעיקר מנחם פרוש בקריאות

בשביל מה זה היה טוב? מה זה הועיל? כאשר התחלנו לתכנן את „המרי הפרלמנטרי“, היה ברור לנו שאין בכווננו למנוע את העברת חוק שוד-הקולות. לרוב יש רוב. ובארץ שאין בה חוקה, ואין בה הגבלה להפקרות של רוב שרירותי, הרוב יכול לעשות מה שהוא רוצה.

אך היו לנו שני יעדים, לקראת ביצוע הפעולה: היעד הראשון היה לעכב את קבלת החוק עד כמה שאפשר. ידענו שכל יום שנרוויח, יכוד להיות חשוב.

רוב שרירותי

גם השודדים הבינו זאת. משום כך עשו את הכל כדי למנוע כל עיכוב, דרסו את התקנון, ביזו את עצמם בעיני הציבור, קברו בסיטונות נוהלים של הכנסת — ובליבד שזה ייגמר באותו לילה.

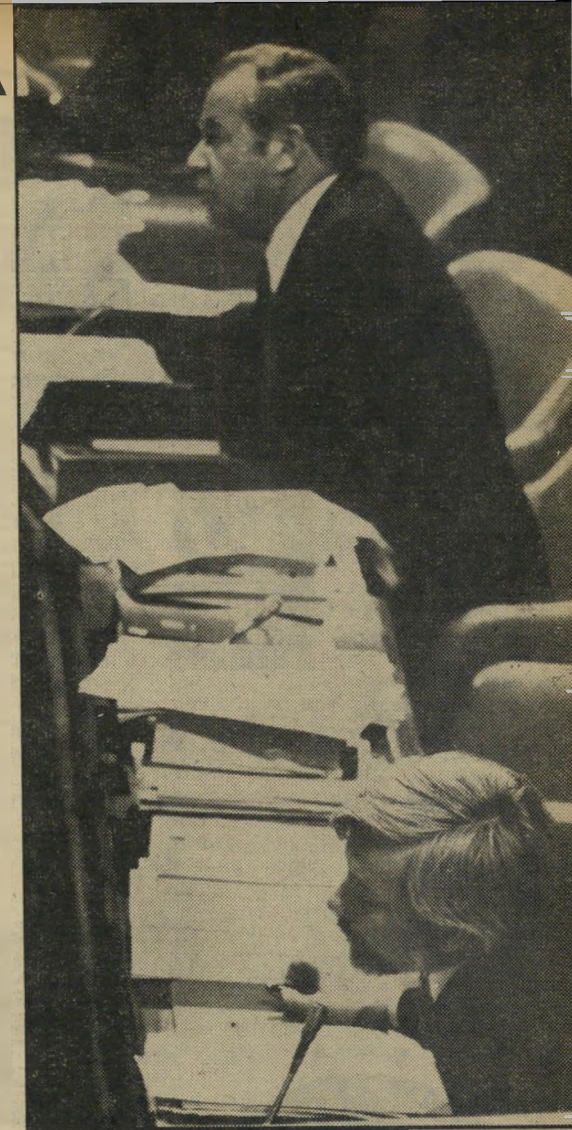
מדוע? למה זה היה כל כך חשוב? הרוב הוא שרירותי, אבל הוא רגיש לדעת-הקהל. בעוד פחות משנה ייערכו הבחירות.

מאות אלפי אזרחי גח"ל לא הבינו עדיין את חומרת המעשה של עסקני מפלגותיהם. דחייה כלשהי יכלה לתת שהות לשיכבת הפערים של חרות וחליבושים, להבין שיוחנן באדר גורר את גח"ל למכורות — הענקת הרוב המוחלט למערך.

לולא המרי, היה החוק מתקבל אחרי דיון של שעתיים (מאחר שאנשי המערך וגח"ל לא השתתפו כלל בוויכוח, ומילבד באדר ועופר לא התכוונו איש מהם לדבר). שעתיים נוספות היו מוקדשות לחוק מימון המפלגות. הישיבה כולה היתה נמשכת משעה 16.00 עד שעה 20.00 או 20.30.

הצלחנו למשוך את הישיבה במשך 13 שעות, ולולא נכונות הרוב לקרוע לגזרים את תקנון הכנסת, היינו מביאים לדחיית הישיבה. לא השגנו את הדחייה, אך הצלחנו בכך שהכרחנו את השודדים לחשוף את ערוותם. הייעד השני היה להכריח את הציבור לשים לב לחומרת החוק המוצע.

אילו הסתפקנו בדרכי-מאבק שיגרניות, היה הציבור ממשיך להתייחס לכל העניין בשיווי-נפש. סתם שינוי כלשהו בחוקי-הבחירות, או דפיקה כלשהי לסיעות הקטנות או מה? רק הדרמטיות של הישיבה, והקיצוניות

הצעה לסדר!

שמואל תמיר (למעלה) ואורי אבנרי צועקים ממקומותיהם, איש-איש לתוך המיקרופון המותקן על שולחנם, ודורשים רשות-הדיבור כדי לנמק הצעה לסדר, נגד הפרת התקנון בידי היושב-ראש. השניים נשאו בעול העיקרי של המאבק, במשך 13 שעות רצופות.

הליכה האדום ביינור

הביניים. (זה היה חשוב, כי אין אדם בכנסת שיש לו קול כמו פרוש. אין הוא זקוק לחלב, ואפילו לא למיץ רופין. כשהוא מדבר מעל הדוכן, אין מבחינים כלל בהבדל כשהוא משתמש במיקרופון או לא).

רק"ח מוגבלת על-ידי האידיאולוגיה שלה. המאפשרת לה להרים קול רק כשזה נוגע לאינטרס קומוניסטי. המפד"ל היא צמוד-תווך קואליציוני, והשתתפה במאבק רק באופן סביל. יצחק רפאל אף נתן יד לכמה מן התחבולות הנוהליות, שכוונו נגדנו באותו יום.

למעשה היו רק שני פועלים — העוים הזה — כוח חדש, המרכז החופשי וע"מ — רתומים למאבק בלי כל סייגים ומעצורים. אבל לא רצינו להינתק מן המחנה השלם, ולכן קבענו נו מראש איסטרטגיה מוסכמת, ששיתפנו יכדו והשלים עימה.

לא שאפנו, למשל, לפיצוץ הישיבה (אם כי מעשי השודדים הובילו לא פעם בכיוון זה). נשארנו במסגרת פרלמנטרית, אך מצינו בה את האפשרויות עד תום.

כמו קבוצת כדורגל

איסטרטגיה חדשה, וטאקטיקה לחד. ברגע ש' מתחיל הקרב, יש צורך באיחור, בהחלשות של שניות, בתגובות מיידיות.

השותפות שלנו דמתה קצת לקבוצת כדורגל, רגל, כשתמיר ואני ממוזאים תפקיד החלוצים.

הסתערנו בלא הרף על שער היריב. שוערי המערך וגח"ל התחלפו כל הזמן, אבל אנהנו לחצנו על שערם במשך 13 השעות הרצופות בלא הפוגה — בקריאות ביניים, בהצעות-לסדר, בעשרות טכסיסים שונים. גם יגאל הורביץ, זלמן שובל, מנחם פרוש ונסים אליעד הצטרפו לעיתים קרובות להסתערות.

הקו השני היה מורכב מחבריה-הסיעות המתונים יותר. הם היו חושבים לביצוע כמה טכסיסים, כגון הדרישה של 20 חברי-כנסת לעריכת הצבעה שמת, הגשת הצעות אי-האמון החדשות באמצע הישיבה, ועוד.

ש' המאבק, החזירו לתודעת הציבור שזה לא סתם שינוי, וגם לא סתם מיכעל-שוד, אלא הפיכה העלולה לשבור את כספי הדמוקרטיה הישראלית — עדידי מתן שידטון אבסולוטי למערך.

„אתה טועה, חבר יקר!“

שמעתי שאחד מחברי ועדיה-הפועלים, שהופיעו בי אותו ערב ברדיו, התמרמר על כך שהכנסת לא התרגשה בגלל המחירים או השכר, אלא בגלל „כסאות“. אילו יכולתי להתווכח עם איש זה, הייתי אומר לו: „חבר יקר, אתה טועה.“

יש קשר בין הדחם שדך ויין הכיסאות האלה.

אם ישיג המערך רוב מוחלט בכנסת הודות למזימה זו, יהיה שילטונם של ספיר ויורשיו מובטח למשך שנים

מאת

אורי אבנרי

רבות. המדיניות הסוציאלית שלהם — להעשיר את העשירים ולענות את העניים — תגיע אז לשיאים שהיום עוד אינך חולם עליהם. יתר על כן: המזימה לגזילת הכסאות של הסיעות הקטנות באה כדי לסתום את הפה שלהן ולצמצם את כל האפשרויות שלהן לפעול בכנסת. לשם מה? כדי שלא יוכלו להרים את קולן נגד האינפלציה, נגד הקרי פוח, נגד מעשי-העוול מכל הסוגים, נגד מעשי-השחיתות. לולא צעקנו בשנים האחרונות, לולא העלינו נושאים אלה שוב ושוב, לא היה עולה על דעת המערך וגח"ל להתנקש בנו.